

ANSØGNING UDVIKLINGSMIDLER TIL ISENSTEINSAMLINGEN KONGEGAARDEN

ANSØGER:

Kongegaarden Center for kunst og musik, Algade 25, 4220 Korsør
Ved leder Henrik Broch-Lips, magister i kunsthistorie og journalist (DJ)

TIDSFORLØB:

Projektstart: 1. november 2020.
Projekt slut: 1. januar 2022.

BUDGET: 500.000

Registrering, opdatering og professionalisering 275.000
Reaktivering, ekstern formidling og udstillinger 225.000

MÅLSÆTNING:

Kongegaarden Center for kunst og musik i Korsør har fået ny kunsthistorisk ledelse, der har som målsætning at pleje, formidle og videreudvikle Isenstein Samlingen. Men for at samlingen kan blive opdateret og blive et reelt, professionelt aktiv, der kan blive til glæde for borgerne, og samtidig brande både Kongegaarden og Slagelse Kommune, er der en række opgaver, der bør løses snarest.

Der er akut behov for registrering i database samt færdiggørelse af arkivet ved at få arkiveret de 2000 numre, som man mangler. Tekster og andet skriftligt materiale bør redigeres og opdateres med museologisk og kunsthistorisk faglighed ligeledes som samlingens væsentligste værker bør fotograferes professionelt. En sådan digital opdatering og professionel iscenesættelse er en forudsætning for formidling og reaktivering.

Samlingen skal i langt højere grad end i dag formidles professionelt og internationalt, og det bør være en hovedopgave at få særligt udvalgte dele af samlingen organiseret i mindre enheder og udstillet som 'to go' udstillinger på museer og udstillingssteder i andre dele af landet og evt. i Tyskland.

For at reaktivere samlingen, og gøre den aktuel og vedkommende i dag, skal den videreudvikles i samspil med den helt aktuelle kunst. Relevante samtidskunstnere skal inviteres til at indgå i dialogudstillinger med Isensteins værker og pædagogiske virke, der samtidig bør dyrkes og udfoldes meget mere.

BAGGRUND:

Isenstein Samlingen rummer over 7000 værker af kunstneren og billedhuggeren Harald Isenstein, der blev født i Hannover i 1898 og døde i 1980 i Danmark. Inden han nåede skolealderen, flyttede familien til Berlin, hvor han kom i en kreativ privatskole, der animerede hans særlige talenter for tegning og modellering. I 1917 blev Harald Isenstein optaget på Berliner Kunstakademie, men måtte kort efter afbryde studierne for at blive soldat i 1. verdenskrig. I 1919 genoptog han studierne og var i 1920'erne sammen med Käthe Kollwitz, Ernst Barlach og mange andre kendte navne en aktiv deltager i Berlins blomstrende kunstnerliv indtil Hitlers magtovertagelse i 1933. Efter at nazisterne smadrede hans atelier samme år flygtede Harald Isenstein sammen med hustruen Hildegard til Danmark, hvor hans mors familie boede i København. Hans navn var ikke helt ukendt i de danske kunstkredse og blev allerede i 1934 indbudt til at udstille på Den frie Udstilling.

I 1937-39 udstillede han på Kunstnernes Efterårsudstilling, og gennem mange år udførte han en række portrætbuster af fremstående danskere og internationale forskere med vægt på den individuelle karakteristik. Han har også arbejdet med både tegning og radering, og blev i særlig grad motiveret af spillende musikere. Under krigen måtte han flygte til Sverige, men vendte tilbage til Danmark i 1945 og blev dansk statsborger i 1947. Han havde drevet en kunstscole i Berlin, og blev en af de første lærere, som blev ansat på Bernadotteskolen, da den blev oprettet i 1949. Han skabte sin egen kunstscole på Frederiksberg og kastede sig snart ud i en omfattende pædagogisk virksomhed beregnet på vordende kunstnere, folkeskolelærere, børn og amatører. Han underviste i radioen og i sin hvide kittel på DR TV og ARD i Tyskland. Han har udgivet flere undervisningsbøger som f.eks. "Leg med Ler", som han udgav på flere sprog.

I 1987 fik Korsør Kommune overdraget alle hans efterladte værker af hans enke efter andet ægteskab Olga Marie Isenstein. Til trods for et stort tab af både større og mindre værker under nazisterne efterlod Harald Isenstein sig en meget betydelig samling arbejder, som Foreningen Isenstein-Samlingen, der blev stiftet i 1988, overtog ansvaret for, men som nu er blevet Slagelse Kommunes. Hovedparten af samlingen med ca. 7300 numre består af akvareller og tegninger, men dens tyngde er Harald Isensteins mange portrætbuster af kendte fysikere, kunstnere og danskere – heriblandt kan nævnes Dronning Margrethe II, Niels Bohr, Karen Blixen, Victor Borge m.fl. Samlingen rummer også en del malerier skabt af Hildegard Isenstein (1897-1960), der i starten af 1940'erne begyndte at dyrke malerkunsten autodidakt.

Foreningen Isenstein Samlingen har siden sin stiftelse i 1988 stået for registrering og fotografering af størstedelen af de mange værker, men fra 2019 blev ansvaret lagt over på Kongegaardens ledelse, der, udover at skulle pleje samlingen, også forventes at arrangere skiftende udstillinger.

KUNSTFAGLIG REGISTRERING, SKRIFTLIG OPDATERING OG VISUEL PROFESSIONALISERING

Konkrete udviklingsopgaver:

- Gennemgå, vurdere og kategorisere samlingens værker med høj kunsthistorisk faglighed – udpege højdepunkterne.
- Billedtekster og andet skriftligt materiale om hvert værk skal tjekkes, redigeres og opdateres med kunsthistorisk museologisk faglighed. Tekster og biografier på tysk skal så vidt muligt oversættes.
- Få taget nye professionelle billeder af samlingens værker (især busterne) – de gamle er ubrugelige.
- Gøre arkivet komplet ved at få registreret og arkiveret de ca. 2000 numre, som vi mangler i databasen.
- Få restaureret det mest nødvendige.
- Skabe professionel designet hjemmeside med arkiv og udvalgte vigtige værker med formidlingstekst og foto.
- Besvare telefoniske og skriftlige, kunsthistoriske forespørgsler.
- Tage stilling til indkomne 'tilbud' (udbygning gennem nyrehvervelser?).
- Forskning (undersøge mulighederne for et universitets- og forskningssamarbejde på sigt).

Museumslovens fem søjler, som Kongegaarden og Slagelse Kommune bør tilstræbe at følge:

Indsamling: Her er museet forpligtet til at indsamle i forhold til museets indsamlingspolitik.

Registrering: Museet er forpligtet til at registrere samlingerne til en digital database (f.eks. SARA).

Bevaring: Museet er forpligtet til at passe korrekt på de indsamlede genstande (værker), ligegyldigt om de er udstillet eller på magasin.

Formidling: det vil sige at museet er forpligtet til at formidle de indsamlede genstande til de besøgende.

Formidlingen kan foregå både mundtligt, skriftligt eller virtuelt.

Forskning: Museet er forpligtet til at forske i samlingerne. Forskningen kan f.eks. blive til en bog eller artikel.

Udgifter registrering, opdatering og visuel professionalisering:

Løn til uddannet kunsthistoriker i et år (ca. ti timer om ugen).	150.000
Løn til samlingsassistent (studentemedhjælper 7-8 timer ugentligt i et år)	50.000
Opbygning af 'fotostudie' med professionel lysætning	10.000
Løn til fotograf (estimat)	40.000
Professionel designet hjemmeside med arkiv og udvalgte værker ledsaget af tekst og foto.	25.000
Restaurering af det mest nødvendige (finansieres af Slagelses Kommunes årlige tilskud på 60.000)	00
I ALT	275.000

REAKTIVERING, EKSTERN FORMIDLING OG TILRETTELÆGGELSE AF UDSILLINGER

Konkrete udviklingsopgaver:

- Tilrettelægge traditionelle og tematiske 'to go' udstillinger med kuraterede udvalg af samlingen.
- Formidle samlingen og de tematiske udstillinger digitalt og med foldere/kataloger.
- Tilrettelægge særlige dialogudstillinger med samtidskunstnere, der går i clinch med Isenstein.
- Formidle og annoncere dialogudstillingerne.
- Pressearbejde.
- Ansøgningsarbejde.
- Formidle samlingen og forskningen i forbindelse med udstillinger og publikationer.

FORELØBIGT UDKAST TIL PROGRAM FOR DIALOGUDSTILLINGER MED SAMTIDSKUNSTNERE

Jan-marts: Morten Modin

Morten Modin er uddannet fra Det kgl. Danske Kunstakademi i 2014 og har siden konsekvent udforsket 3D print i sin skulpturelle praksis. Vi har inviteret ham til at dykke ned i Isensteinsamlingen og personligt vælge buster ud for at skabe en kunstnerisk totalinstallation i det store, rå udstillingsrum i underetagen. Værket vil blive suppleret med friske 3D skanninger og farvede 3D prints af enkelte buster, der skal placeres sammen med Isensteins buster for at kunne citere, kommentere og synliggøre sider af den tyske kunstners praksis.

Den store installation vil fremstå som en ophobning på gulvet og som et bærende fundament for den øvrige udstilling, der fortsætter opad med 3D printede buster af Caroline Mathilde (1751-75) i trapperummet og Struensee (1737-72) i Kongeværelset. Der findes ingen buster af de to berømte elskere, men Morten Modin vil lade sig inspirere af gamle malerier og tegninger for at skabe tredimensionelle portrætter og derefter 3D-printe dem, så de fremstår som fysiske buster, der hermed perspektiverer Isensteins buster.

Ved at arbejde med buster, og mest i plastik, vil relationen til Isensteins samling både fremstå logisk og som en nutidig gentænkning af den klassiske buste, der førhen blev modelleret og støbt i gips, bronze m.m. Det vil være relevant at producere undervisningsmateriale til kommunens skoleklasser og invitere til workshops.

April-juni: Tegninger og skitser

Isenstein samlingen rummer over 6000 tegninger, hvorfor det er oplagt at invitere en snes danske kunstnere til (med deres tegninger) at gå i dialog med et udvalg af Isensteins. Udkast til Line-up: Asbjørn Skou, Sophia Kalkau, Zven Balslev, Signe Guttormsen, Claus Ejner, Pia Rönicke, Morten Schelde, Fie Norsker, Christian Lemmerz, Stense Andrea Lind-Valdan, Claus Carstensen, Sophie Dupont, HuskMitNavn, Henriette Heise, Morten Stræde, Camilla Berner, Claus Ejner, Cathrine Raben Davidsen, Thorgej Steen Hansen, Julie Nord.

Juli-sept: Leg med ler // Amalie Smith

Amalie Smith (f. 1985) er både forfatter og billedkunstner. Hun er uddannet fra Forfatterskolen i 2009 og tog afgang fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i 2015. I forbindelse med projektet Excavating Contemporary Archaeology var Amalie Smith på et længere arbejds- ophold i Cypern 2019. Her mødte hun en gruppe gamle lerfigurer og blev interesseret i lerets kulturhistorie. Det blev bl.a til en 3D film om sammenhængen mellem liv og ler. I rigtig mange oldtidskulturer optræder fortællingen, at mennesker er formet i ler og Amalie Smith stiller spørgsmålet om, vi faktisk er lavet af ler.

Udstillingen vil tage konkret afsæt i Harald Isensteins mangeårige arbejde med materialet ler og hans bøger 'Leg med ler' og 'Form med ler' samt hans pædagogiske praksis vil blive sat i spil.

Okt-dec: Isenstein og maleriet

Det kunne være interessant at sætte malerier af et dusin danske samtidskunstnere sammen med malerier af både Harald og Hildegard Isenstein. De danske samtidskunstnere kunne være: Mie Olise Kjærgaard, Søren Martinsen, Kathrine Ærtebjerg, Ivan Andersen, Astrid Marie Christiansen, Adam Saks, Mette Winckelmann, Erik A. Frandsen, Bodil Nielsen, Søren Behnke, Lisbeth Eugenie Christensen og Tal R.

Udgifter reaktivering og ekstern formidling:

Honorar kurator (5 Isensteinudstillinger To Go (kunstfaglig research, værkudvælgelse, 'salgsarbejde')	50.000
Professionel beskrivelse af To Go udstillingerne som med fotomateriale samles i digitale foldere.	30.000
4 Dialogudstillinger (kuratering, værkstedsbesøg, rejseomkostninger, administration, presse mm)	40.000
Honorar billedkunstner Morten Modin	15.000
Værktransport Morten Modin	5.000
Transport og ophold Morten Modin	5.000
Honorar billedkunstner Amalie Smith	15.000
Værktransport Amalie Smith	5.000
Transport og ophold Amalie Smith	5.000
Visningsvederlag til 20 kunstnere (tegning og skitseudstillingen) á 1000	20.000
Transportudgifter (indsamling af værker)	5.000
Visningsvederlag til 12 kunstnere (Isenstein og maleriet) á 2000	24.000
Transportudgifter (indsamling af værker)	6.000
I ALT	225.000